



ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА

(фахова профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1
Семестр		1-2
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		180 годин / 6 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Овчар Олександр Павлович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри оркестрових духових та ударних інструментів
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestra-l-wind-and-percussion/Ovchar_2022.pdf
	e-mail	oleksandr.ovchar@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна "Історія виконавського мистецтва" розрахована на комплексне вивчення історії виконавства на духових і ударних інструментах, що увійшли в систему академічного музичного мистецтва. Навчальна дисципліна розпочинається з визначення основних понять та класифікації духових інструментів. Здобувачі досліджують розвиток виконавства на духових і ударних інструментах в Європі, Азії і Африці, яке має тисячолітню історію, а також становлення академічного напрямку в сольному, ансамблевому і оркестровому виконавстві. Інструментарій і його удосконалення, зародження і розвиток музичної освіти, відомі виконавські школи і виконавці, збагачення репертуару і багато інших тем,

	пов'язаних з історією виконавства на духових і ударних інструментах, розглядаються в даному курсі. Особлива увага приділяється історії виконавства і становленню музичної професійної освіти в Україні.
Мета дисципліни	Формування системи знань з історії виконавства, що увійшли в систему академічного музичного мистецтва. Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють знаннями у сфері історії музичного мистецтва. Забезпечення умов формування і розвитку у здобувачів програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти ґрунтовними знаннями і вміннями, необхідними для здійснення фахової діяльності у сфері музичного мистецтва та викладання спеціальних дисциплін, а також навичками їх практичного застосування у навчальному процесі.
Програмні результати навчання	ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. ПРН6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію. ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах. ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички а процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва. ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК12. Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

	СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Мета й завдання навчальної дисципліни, її в системі спеціальної й музично-теоретичної підготовки фахівця. Духові інструменти періоду первісно-общинного ладу і стародавнього світу. <i>Тема 2.</i> Духові інструменти в епоху середньовіччя. <i>Тема 3.</i> Духове інструментальне мистецтво епохи Відродження. <i>Тема 4.</i> Духові інструменти в оркестрі й камерному ансамблі XVII ст. <i>Тема 5.</i> Духові інструменти в творчості видатних композиторів першої половини XVIII століття. <i>Тема 6.</i> Становлення духових інструментів в оркестрово-виконавській культурі XVIII століття. <i>Тема 7.</i> Духові інструменти у творчості композиторів віденської класичної школи. Мистецтво гри на духових інструментах в Західній Європі XIX – XX століття. <i>Тема 8.</i> Духові інструменти у творчості видатних композиторів-романтиків. <i>Тема 9.</i> Духові інструменти у творчості композиторів кінця XIX – початку XX століття. <i>Тема 10.</i> Виконавське мистецтво і педагогіка. <i>Тема 11.</i> Удосконалення конструкцій духових інструментів і поява нових видів. <i>Тема 12.</i> Духові інструменти у творчості сучасних зарубіжних композиторів. <i>Тема 13.</i> Зарубіжні виконавські школи і їх видатні представники. <i>Тема 14.</i> Духовий інструментарій первіснообщинного ладу. Духові інструменти Скіфії. <i>Тема 15.</i> Духовий інструментарій античних міст-держав Північного Причорномор'я. Духові інструменти Київської Русі. <i>Тема 16.</i> Братства. Глухівська музична школа. Харківський колегіум. <i>Тема 17.</i> Києво-Могилянська академія. Музичні класи Харківського університету. <i>Тема 18.</i> Музикантські цехи. Київська магістратська капела. <i>Тема 19.</i> Полкова музика Лівобережного і Слобідського козацтва. <i>Тема 20.</i> Кріпосні капели і оркестри. Рогова музика. Становлення і розвиток в Україні професійної духової

	музичної освіти (друга половина XIX – початок XX ст.). <i>Тема 21.</i> Класи духових інструментів у музичних училищах при Київському, Харківському і Одеському відділеннях ІРМТ. <i>Тема 22.</i> Концертна практика сольного і ансамблевого музикування на духових інструментах у другій половині XVII – першої половини XVIII ст. Концертна практика сольного, ансамблевого і оркестрового музикування на духових інструментах у другій половині XVIII – першій половині XIX ст. <i>Тема 23.</i> Концертна практика сольного, ансамблевого і оркестрового музикування на духових інструментах у другій половині XIX – початку XX ст. Подальший розвиток публічної концертної діяльності в Україні. Концертна діяльність місцевих відділень ІРМТ. <i>Тема 24.</i> Трагування духових інструментів у симфоніях українських композиторів кінця XVIII – початку XIX ст. «Українська симфонія» До мажор Е. Ванжури. Українська симфонія соль мінор невідомого автора. <i>Тема 25.</i> Трагування духових інструментів у симфоніях українських композиторів другої половини XIX ст. «Українська симфонія» М. Калачевського. Симфонія соль мінор В. Сокальського. <i>Тема 26.</i> Класи духових інструментів у сучасних вищих учбових музичних закладах України. <i>Тема 27.</i> Духові інструменти в творчості українських композиторів.
Види занять	Лекційні, семінарські, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані); самостійна робота (розв'язання завдань).
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (тах 60 балів): тестування, творчі завдання, доповіді, перевірка конспектів, активність роботи під час відвідування занять. Семестровий контроль (тах 40 балів): екзамен. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і

	послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням: https://docs.google.com/document/d/1PbPATwBVGZqcFqhPXv6kfZtY8RflvB9O/edit
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування під час поточного та підсумкового контролю заборонено). В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Апатський, В. (2014). <i>Історія духового музично-виконавського мистецтва</i>. Київ: Задруга. Богданов, В. (2012). <i>Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку XX ст.</i> ФО-П. Сілічева Громченко, В. (2020). <i>Духове соло в європейській академічній композиторській та виконавській творчості XX – початку XXI ст. (тенденції розвитку, специфіка, систематика)</i>. Автореферат дисертації. Марценюк, Г. (2011). Формування зарубіжних духових шкіл та їх вплив на становлення українського тромбонового виконавства. <i>Вісник державної академії дизайну і мистецтв</i>, (3), 184–188. Овчар, О. (2017). <i>Духове виконавство у Харкові XVIII – початку XX століття: етапи еволюції</i> (Дисертація кандидата мистецтвознавства). ХНУМ імені І.П.Котляревського.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського протокол № 9 від 26 червня 2025 р.